

EU og Internationalt
Den 6. marts 2019
MFVM 786

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)392
side 3
2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)393
side 24
3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)394
side 32
4. Kommissionens meddelelse "En bæredygtig europæisk bioøkonomi: Større økonomisk, social og miljømæssig sammenhæng"
– *Politisk drøftelse*
KOM(2018)673
side 38

5. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne ved det niende møde i partskonferencen under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP-stoffer), for så vidt angår forslaget om ændring af bilag A og B og indgivelsen af et forslag på vegne af Den Europæiske Union om opførelse af methoxychlor i bilag A til Stockholmkonventionen.
- Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse
KOM (2019) 52 og KOM (2019) 82
side 44
6. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, som på Den Europæiske Unions vegne skal indtages om ændringerne af bilag III til Rotterdamkonventionen
- Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse
KOM(2019) 54
side 47
7. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på vegne af Den Europæiske Union på det 14. møde i partskonferencen under Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf, for så vidt angår visse ændringer af bilag II, VIII og IX til konventionen
- Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse
KOM(2019)11
side 49

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 18. marts 2019

1. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 KOM(2018)392**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteleft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forslaget videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljøtiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarereproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag

samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering. I tilknytning til de generelle målsætninger, introducerer forslaget ni specifikke mål, som skal følges. Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne. Med den såkaldt nye leverancemodel anfører Kommissionen, at den fremover ikke vil kontrollere udbetalinger til individuelle støttemodtagere, men fokusere på revisionen af medlemsstaternes administration og opnåelse af resultater.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-2027. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En SWOT-analyse er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en ex ante-evaluering er en forudgående analyse af planens forventede effekter. SWOT-analysen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af SWOT-analysen udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.
- **Overvågning, rapportering og evaluering:** Der skal etableres en såkaldt performanceramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemførelsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.
- **Interessentinddragelse:** Medlemsstaten skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performancerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle mellem Kommissionens forslag og det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

I Kommissionens forslag vil medlemsstaterne få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav til indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle I opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle II med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver underkendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler og en gennemsnitlig udgift (enhedsomkostning pr. støtteordning). Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (*performance clearance*), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (*performance review*), hvor udviklingen for en række årlige milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund resultatindikatorer (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktio-

ner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger udover den direkte indkomststøtte til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline" for de yderligere indsatser, der gennemføres med landdistriktsstøtte, direkte landbrugsstøtte eller markedsstøtte. Det vil sige, at arealstøtte under søjle II til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle I skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes plan skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plante-beskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om bedrifternes anvendelse af et webbaseret værktøj til udarbejdelse af markkort, afgrødeplanlægning og gødningsplanlægning (bedriftsbæredygtighedsinstrument for næringsstoffer), som kan supplere nationale IT-værktøjer især for mindre bedrifter, som ofte ikke anvender de mere avancerede IT-løsninger. I relation til klima og biodiversitet følger der krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000 og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyresundhedsområdet foreslår Kommissionen, at konditionalitetskravene om indberetning af dyresygdomsudbrud udvides til også at omfatte mund- og klovesyge og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs samt opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer.

Bedriftsrådgivningstjeneste

Som i det nuværende EU-regelgrundlag stiller Kommissionen forslag om, at medlemsstaterne skal sikre en ordning med rådgivning af landbrugere og andre modtagere af landbrugsstøtte. Kravene til denne tjeneste skærpes i Kommissionens forordningsudkast i forhold til de nuværende krav.

Tjenesten skal yde rådgivning om økonomiske- og miljømæssige forhold samt om den sociale dimension i landbruget og skal som minimum dække alle de krav, betingelser og forvaltningsforpligtelser, som gælder for landbrugsstøtten. Endelig skal den dække krav fastsat i lovgivning om bl.a. vand, bæredygtig brug af pesticider samt initiativer til bekæmpelse af antimikrobiel resistens, risikostyring, støtte innovation og digitale teknologier i erhvervet.

Medlemsstaterne skal sikre, at denne bedriftsrådgivning er upartisk, og at konsulenterne ikke er involveret i interessekonflikter. I Danmark gennemføres denne tjeneste i dag i form af landbrugets rådgivningstjeneste.

Direkte støtte (søjle I)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle I i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

I Kommissionens forslag kan medlemsstaterne vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 % for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 % for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 % for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb), skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 % af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grønning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 % af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle I eller II.

Miljø- og klimastøtte i søjle I

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for et-årige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle II. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 % af den samlede direkte støtte under søjle I. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 %, hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 %.

Landdistriktsudvikling (Søjle II)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,
- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,
- h) Vidensoverførsel og information.

Der er obligatorisk for medlemsstaterne at etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Derudover kan medlemsstaterne etablere frivillige ordninger for omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. I behørigt begrundede tilfælde og for nye tilsagn, der følger direkte efter den første indledende periode, kan varigheden af tilsagn nedsættes. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet (til vandoplandene), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante GLM-normer og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer.

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen, med undtagelse af SMR 1 (vandrammedirektivet). Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktspolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 % af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 %. Derudover foreslås det, at minimum 5 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrenceevnen.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 % fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 % af værdien af en produkti-

onsorganisations markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 % af en producentorganisationens samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 % af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 % af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 % af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes et beløb svarende til mindst 2 % af midlerne under søjle I til målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Midlerne kan anvendes under søjle I eller søjle II eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Af Kommissionens forslag fremgår det, at det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 % for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 % national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke produktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimainsatser på 80 %, som nu udgør 75 %.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 % af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-2026 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-2027. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 % af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle I. Der kan endvidere overføres yderligere 15 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 %, mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle I og søjle II vil skulle indgå med vægten 100 %.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 % af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugspolitikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonusen kan blive frigivet til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonusen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerrelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 % i forhold til i dag.

Formandskabets ændringsforslag

De væsentligste ændringsforslag fra det tidligere østrigske og det nuværende rumænske formandskab er følgende:

- Modellen for resultatmåling ændres til en såkaldt "trappemodel", hvor tærskelværdien for afvigelse mellem mål og observerede milepæle er 45 % i begyndelsen af perioden og derefter gradvist falder til 35 %. Det er uklart, om der er tale om årlige milepæle.
- Kravene til den strategiske plan reduceres, så planen ikke skal indeholde et separat afsnit om de elementer, der vedrører forenkling og færre administrative byrder for støttemodtagerne.
- Det foreslås, at medlemsstaterne indenfor bedriftsrådgivning kan vælge at anvende eksisterende rådgivningssystemer, og at disse både kan være offentlige og private.
- Der foreslås nogle få lempelser af GLM-kravene, herunder lidt større fleksibilitet til national udmøntning og en generel undtagelse for små bedrifter i forhold til GLM-kravene.
- Der foreslås øget subsidiaritet på en række områder. Definitionen af "ægte landmand" gøres frivillig for medlemsstaterne, og medlemsstaterne får mere fleksibilitet i forhold til kravene til unge landmænd. Det foreslås, at det er frivilligt for medlemsstaterne, hvorvidt de vil fratække lønomkostninger fra loftet fra direkte støtte pr. bedrift, og om medlemsstaterne vil gøre brug af omfordeling af direkte støtte fra store til små og mellemstore bedrifter. Medlemsstater, som anvender nationale risikostyringsinstrumenter, som opfylder deres behov, kan beslutte ikke at have risikostyringsinstrumenter i deres strategiske plan. Endelig foreslås det, at kravet om et webbaseret værktøj til gødningsplanlægning flyttes fra konditionalitet til bedriftsrådgivningssystemet.
- Det foreslås, at medlemsstaterne også får mulighed for at udjævne værdien af og afskaffe betalingsretighederne i løbet af den kommende reformperiode.
- I det reviderede tekstforslag er bestemmelserne om en performancebonus og tildeling af performancebonusen slettet med forbehold for, at dette kan indgå i drøftelserne om den nye flerårige finansielle ramme.
- Det foreslås, at vejledende finansielle tildelinger ikke skal forhindre medlemsstater i at anvende midler til andre interventioner end dem, som midlerne oprindeligt er tildelt til, forudsat at det er i overensstemmelse med de gældende finansieringsregler i forordningen.
- Det foreslås, at enhedsomkostninger kan variere for alle interventioner, herunder også investeringsstøtteordninger.
- Det foreslås, at medlemsstater på ethvert tidspunkt kan ændre (og anvende) elementer i deres strategiske plan, der vedrører interventioner under landdistriktsudvikling, som ikke medfører ændringer i de fastsatte mål for resultatindikatorer og tilhørende delmål.
- På dyresundhedsområdet foreslår formandskabet, at GLM kravene om indberetning af dyresygdomsudbrud under konditionalitet *ikke* udvides til også at omfatte mund- og klovsyge og bluetongue, som Kommissionen havde foreslået.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg. Europa-Parlamentets ordfører har i sit udkast til ændringsforslag lagt op til, at den strategiske plan først bør gælde fra 2023 af hensyn til medlemsstaternes implementering. Europa-Parlamentet ønsker, at kvinders rettigheder indskrives som et af målene med den fælles landbrugspolitik, samt at der tilføjes indikatorer om kvinders rolle, skovbrug og eksportmarkeder. Definitionen af den ægte landbruger ønskes knyttet til landbrugsaktivitet, så definitionen kommer til at fastholde familielandbrugsmodellen i EU. Der lægges op til, at aldersgrænsen for unge landmænd kan hæves fra 40 til 45 år, såfremt der påvises behov for det i medlemsstaternes SWOT-analyse. Derudover ønsker Europa-Parlamentet, at minimum 70 % af den direkte støtte skal allokeres

til indkomststøtte. Medlemsstaterne skal kunne introducere deres egen tærskel for capping, som ikke kan være under 100.000 € efter lønomkostninger. Eco-schemes og støtte til unge landmænd indgår ikke i loftet. Omfordelingsstøtten skal begrænses til 25 % af indkomststøtten og gå til landbrug med maksimum 30 hektar eller gennemsnittet i medlemsstaten. Parlamentet foreslår, at GLM kravene under konditionalitet kan overholdes via andre, ækvivalente eller mere vidtgående praksisser, herunder nationale eller regionale miljøcertificeringsordninger. Derudover ønskes undtagelser fra visse krav om god landbrugs- og miljømæssig stand på landbrugsarealer for økologiske landbrug, små landbrug og landbrug placeret i yderregioner samt mulighed for at overholde disse krav ved hjælp af ækvivalente eller mere vidtgående frivillige arealordninger og nationale eller regionale miljøcertificeringsordninger. Parlamentet ønsker under frivillige arealordninger i både søjle I og II, at der kan ydes en betaling til husdyrproducenter uden arealer pr. landbrug. Koblet støtte ønskes fastholdt på det nuværende niveau. Derudover ønskes det, at der kun skal anvendes minimum 10 % af udgifterne til et program i frugt og grøntsektoren til miljøformål i stedet for 20 % som Kommissionen foreslår. I forhold til landdistriktsudvikling ønsker Europa-Parlamentet, at støtte til arealer med naturlige begrænsninger inkluderes i øremærkningen på 30 % til miljø- og klimaindsatser. Endelig ønsker Europa-Parlamentet at udvide omfanget af de obligatoriske risikostyringsværktøjer og fjerne performancebonussen.

Europa-Parlamentets udvalg for miljø, folkesundhed og fødevarer er udpeget som et tilknyttet udvalg. Miljøudvalgets udkast til udtalelse indeholder blandt andet forslag om at begrænse udformningen af eco-schemes til en liste over praksisser, som medlemsstaterne så kan vælge ud fra. Dette kan minde om den nuværende liste over tiltag under det grønne krav om miljøfokusområder. Endvidere er blandt andet foreslået, at 30 % af den direkte støtte øremærkes til eco-schemes. Det foreslås endvidere, at der ikke skal kunne overføres midler fra søjle II til I. I udtalelsen fra Budgetudvalget nævnes blandt andet, at EU's landbrugspolitik skal forblive en fælles EU-politik, som skal finansieres på tilstrækkelig vis.

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg planlægger at stemme om ændringsforslagene til april 2019, og der vil dermed ikke være tid til en plenarafstemning inden valget til Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Kommissionens forslag til EU's kommende flerårige budget, som blev præsenteret 2. maj 2018. Den kommende aftale om EU's flerårige budget, der indgås af Det Europæiske Råd, fastlægger den overordnede årlige fordeling af midler til den fælles landbrugspolitik søjle I og II og fordelingen mellem medlemsstaterne, herunder delvist konvergens af direkte støtte mellem medlemsstaterne. Af forslagens bilag 7 fremgår det, at medlemsstater, hvis gennemsnitlige støtteniveau ligger under 90 % af EU-gennemsnittet, får lukket 50 % af differencen frem mod 2027. Alle medlemsstater bidrager ligeligt til finansieringen af denne omfordeling.

Ud af en samlet budgetkategori for bæredygtig udvikling på ca. 337 mia. € for perioden 2021-2027 (2018-priser) reserveres godt 254 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Hertil kommer 70 mia. € til landdistriktsudvikling, godt 5 mia. € til fiskeri og ca. 5 mia. € til miljø og klima. I faste priser svarer det til en reduktion af budgetkategorien på ca. 21 % i forhold til perioden 2014-2020 inklusiv Storbritannien. Kommissionen har oplyst, at hvis der regnes i løbende priser, og Storbritanniens andel af budgettet i 2014-2020 fratrækkes, er der tale om en reduktion på ca. 5 %. For Danmark reduceres – på linje med de andre medlemsstater – den direkte støtte med 3,9 % fra 2020-2021 og fastholdes herefter i løbende priser. Budgetforslaget indebærer endvidere, at den danske konvolut til landdistriktsudvikling i løbende priser reduceres med 15,6 % i perioden 2021-2027 sammenlignet med perioden 2014-2020.

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag. Der tages forbehold for, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ændre sig. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil således i høj grad blive påvirket af udkommet af forhandlingerne om EU's samlede finansielle ramme, og beslutninger om øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udformningen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne på op til 15 % af den årlige konvolut for søjle I.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 % af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255 mio. kr. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, bemærker hertil, at det svarer til et gennemsnitligt fald i støtten på ca. 90 kr. pr. ha. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 1 Den danske tildeling på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. euro	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser ²	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

IFRO har foretaget en analyse af konsekvenserne ved capping af den direkte støtte. I analysen viser IFRO, hvordan det vil påvirke ansøgerne i 2021 ud fra et skøn om, hvordan reduktionen påvirker deres støtte i 2021 med og uden lønfradrag. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i Kommissionens budgetforslag (jf. tabel 1).

Når der tages højde for lønomkostninger, sådan som Kommissionen foreslår, estimeres det, at i alt 134 bedrifter vil blive berørt af capping. Det samlede beløb, der cappes, ville være ca. 26 mio. kr. Det berørte areal er på 113.561 ha, hvilket svarer til omkring 4 % af det danske støtteberettigede landbrugsareal. IFRO bemærker, at det primært er store planteavlsbedrifter, der ville blive berørt, da deres lønomkostninger er lavere end andre sektorer.

Hvis lønfradraget ikke fratrækkes, ville beløbene for 2021 se betydeligt anderledes ud. Samlet ville det betyde, at 3.890 bedrifter ville blive påvirket, og der i alt ville blive cappet et beløb på 1.116 mio. kr. De berørte 3.890 bedrifter råder over et areal på 1.375.233 ha svarende til ca. halvdelen af Danmarks landbrugsareal.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater indenfor miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete

² I beregningen af faste 2018-priser er der antaget en inflation på 2 %

krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte *eco-schemes*) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet overfor den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikens instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 % i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenkling i den kommende periode fra 2021-2027.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikens effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret

indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte "eco-schemes". Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for "indkomststøtte", da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. I den forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 % af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte.

Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt, at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvriddning af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrappe krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte "eco-schemes", så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er "green by definition". Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt "eco-scheme"*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om, hvilke rammer der gælder for at yde en "incitamentsbetaling". Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang årrække er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande. Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering.

I forhold til *støtteloftet* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloftet. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterleves både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til markederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges der op til et loft på koblet støtte på 10 % dog med mulighed for ekstra 2 % til proteinafgrøder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelse for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. For eksempel at der ikke bliver tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagtige afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på "vejledning og korrektion" i stede for den nuværende fokus på "kontrol og sanktion".

I forhold til *definitioner* m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national udmøntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod "reelle landmænd", så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslandmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktspolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktspolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangserstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for eksempel natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at dette skal være obligatorisk, men at det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan. Endelig bør den nationale medfinansieringssats for miljø- klima og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 % til den generelle sats på 43 %.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *det østrigske formandskabs ændringsforslag*, at organisationen stiller sig uforstående over for, at forenkling og færre administrative byrder ikke er en del de strategiske planer, idet det er et af de helt centrale målsætninger med den reviderede politik.

Økologisk Landsforening mener, at det er vigtigt, at der sker et skifte i EU's landbrugspolitik, hvor passiv støtte gradvis erstattes med betaling for fælles goder som for eksempel betaling til naturelementer, naturpleje og naturtiltag i landbrugsdriften, afgræsning, forbud mod pesticider, lavere N-forbrug end tilladt via reglerne, kulstofopbyggende dyrkningspraksis, stier i landbrugslandet etc. Økologisk Landsforening mener med det udgangspunkt, at det er forkert at lade de direkte betalinger udgøre hovedparten i søjle I, som der lægges til i EU-Kommissionens forslag. Dog fremgår det ikke, hvad der forstås med "hovedparten", er det meget over halvdelen, eller er det godt og vel halvdelen?

Økologisk Landsforening mener, at basisindkomststøtten i den foranstående CAP-periode kan ligge på 50 % af betalinger fra søjle I, således at de resterende 50 % er afsat til grønne top ups. Basisindkomstsstøtten kan gradvis nedsættes i efterfølgende CAP-perioder. Ovenstående giver de bedste forudsætninger for at sikre både landbrugets og miljøets interesse, hvor miljø både dækker over naturkvantitet, kvalitet, vandmiljø og klima. Uden dette skifte vil der fortsat være pres på naturen i landbrugslandskabet, og konflikten mellem landbrug og natur vil være opretholdt.

Modellen vil også gøre det muligt at give konventionelle og økologiske landmænd lige vilkår, idet det dermed er muligt at undlade at afsætte særlige midler til økologiske arealstøtteordninger. Det vil sige, at økologi ikke skal have en særbevilling.

I forlængelse af dette, så mener Økologisk Landsforening, at det er forkert at opretholde økologiske arealstøtteordninger og miljøtiltag i søjle II. Hvis det bliver, som der er redegjort for i notatet, så vil den nye reform af den fælles landbrugspolitik ikke være den modernisering af EU's landbrugspolitik, som der er behov for, og som der kunne blive tale om, hvis midlerne i søjle I i højere grad disponeres til grønne top ups, mens søjle II afsættes til udvikling og demonstrationsaktiviteter, uddannelse, information og markedsfremme mm. Såfremt miljøordningen fastholdes i søjle II er der behov for, at størrelsen på fleksibilitetsmidlerne bliver så høj

som muligt. Økologisk Landsforening noterer, at det foreslås, at der kan overføres 15 % til miljø- og klimamål udover overførsel til andre søjle II formål, men Danmark bør overordnet arbejde for, at miljøordningerne fremadrettet betales som grønne top ups fra søjle I. Det er midlerne i søjle I, der sikrer lige muligheder for alle landmænd på tværs af EU, og beslutningen om at flytte midler fra landbruget til miljøet fastholder skellet mellem landbrug og miljø.

Økologisk Landsforening vil i øvrigt gerne foreslå, at dyrevelfærd via ekstensivering af dyreholdet i form af mere plads og krav om adgang til udearealer fremmes via top up-modellen. EU's landbrugspolitik bør ikke fremme intensiveret husdyrproduktion, hvor landbrugsdyr lukkes inde i staldene. Økologisk Landsforening er bekymret for, at det kan blive en afledt effekt af EU-midler til klimateknologi.

Økologisk Landsforening hæfter sig ved, at der er en målsætning om, at 40 % af landbrugsbudgettet bidrager til klimamålsætninger. Det er positivt, men det bør styrkes ved det forslag foreningen har om, at mindst 50 % af søjle I udbetalingerne gives til grønne top-ups. Kommissionens forslag indeholder et forslag om vægtning, som Økologisk Landsforening finder betænkeligt, idet det forekommer, at 40 kr ud af 100 kr udbetalt til udvalgte interventioner tæller som klimabetalinger uanset deres faktiske anvendelse.

Økologisk Landsforening finder det interessant, at der er forslag om, at mindst 2 % af midlerne under søjle I skal anvendes på målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Økologisk Landsforening mener, at Danmark bør være opmærksom på, om det er et forslag, der kan anvendes aktivt som led i Småskalapakken, der er vedtaget i Fødevarerforlig IV, som skal understøtte småskalaproducenters eksistens og bidrag til innovation og erhvervsgrundlag i landdistrikterne.

Økologisk Landsforening vil gerne fraråde, at der gives mulighed for at etablere investeringsstøtteordninger til materielle investeringer. Tilskudsmidlerne materialiseres direkte i prisen for investeringen. Det er derimod godt og vigtigt, at der er mulighed for investering i vådområdeområdeprojekter. Det vil også være væsentligt, at der kan gives tilskud til samarbejdsprojekter, information og vidensoverførsel. Tilskud til samarbejdsprojekter kan være en væsentlig måde at få store sammenhængende naturarealer. Det er vigtigere end at prioritere nationale midler til jordfordeling, idet sammenhængende natur ikke behøves forudsætte, at arealerne ligger under samme ejer.

Økologisk Landsforening har suppleret ovenstående med følgende oversigt over nogle af de vigtigste punkter for foreningen.

Det er meget vigtigt for Økologisk Landsforening, at medlemslandene forpligtes på at afsætte en vis andel af søjle I på Eco-schemes. Helt konkret foreslår Økologisk Landsforening mindst 50 %. Det er vanskeligt at forestille sig, at der er lande, der vil give Eco-schemes høj prioritet, hvis der er andre medlemslande, der prioriterer at fortsætte med passiv produktionsstøtte i videst muligt omfang. Økologisk Landsforening forudser derfor, at reformen kun får begrænset effekt, hvis der ikke træffes beslutning om en minimumsbudgetramme i søjle I til Eco-schemes. Undlader man at fastsætte en minimumsbudgetramme, så kan det føre til konkurrenceforvridning mellem landene, da landmændene fra lande, hvor søjle I midler er prioriteret til Eco-schemes konkurrerer mod landmænd, der har modtaget støtte til at producere fødevarer.

Økologisk Landsforening fraråder, at man både har grønne støtteordninger i søjle I og i søjle II. Det skaber bureaukrati og kompleksitet og er derved en unødigt barriere for at få mere grønt for EU's landbrugspenge ifølge Økologisk Landsforening. Kompleksiteten og barrieren opstår, når der skal tilvejebringes sikkerhed for, at der er tydeligt forskel mellem grønne tiltag i søjle I og II. Det er allerede et problem i den eksisterende politik med grønning ifølge Økologisk Landsforening, og det problem vil fortsætte i den næste budgetperiode, hvis de grønne tiltag ikke samles i søjle I. Søjle II bør af hensyn til forenkling forbeholdes finansiering af faglig udvikling, uddannelse og information herunder markedsfremme.

Økologisk Landsforening finder det af meget stor betydning, at handlinger under Eco-schemes kan belønnes med en incitamentsbetaling og ikke kun kompensere udgifter. Leverancer på natur og miljø, lavere klimaaftryk fra landbruget og beskyttelse af drikkevandet og særlige hensyn i husdyrproduktionen forudsætter, at

landmanden får en betaling for disse tiltag, hvis de skal være et reelt alternativt valg til yderligere produktion af fødevarer, der har en egen markedsværdi. Det er derfor af meget stor betydning, at det også er den måde, artikel 28 (6) litra a) skal læses: ”6. Støtten til økoordinationerne ydes i form af en årlig betaling pr. støtteberettiget hektar og ydes enten: (a) som betalinger ud over grundlæggende indkomststøtte som omhandlet i underafdeling 2 i denne afdeling ...”

Økologisk Landsforening er helt uforstående overfor, at det kun er tilladt at give incitamentsbetaling til grønne tiltag finansieret med midler fra søjle I. Det bør ændres, såfremt den endelige landbrugspolitik kommer til at indeholde grønne tiltag i begge søjler. Grønne tiltag i søjle II må lige nu forudses at være mere vidtgående og have endnu større samfundsværdi, eftersom de er flerårige. Samtidigt er netop behovet for også at sikre en egentlig incitamentsbetaling for søjle II tiltag én meget vigtig årsag til, at alle grønne tiltag skal samles i søjle I ifølge Økologisk Landsforening. Der er behov for konkret betaling, hvis de skal være et reelt alternativ til yderligere intensivning.

Angående indretningen af Eco-schemes, så er det Økologisk Landsforenings indstilling, at:

- i. Eco-schemes skal anvendes til at betale for tiltag, der går videre end generel regulering, idet man ikke ifølge Økologisk Landsforening betaler borgere og virksomheder for at overholde lovgivning, men i stedet betaler for, at de går videre end at overholde lovgivningen.
- ii. Der skal ifølge Økologisk Landsforening ikke være en selvstændig foranstaltning til økologi. Økologi kan være i lige konkurrence med konventionelle landbrugere, men hvis der mangler midler, så skal de ansøgere, der søger på mange foranstaltninger have højere prioritet end dem, der søger på få foranstaltninger.
- iii. Økologer kan evt. have højere prioritet, fordi de allerede er inde i et kontrolsystem, som kan håndtere kontrollen af foranstaltningerne.
- iv. Foranstaltninger i Eco-schemes forventes mindst at indeholde betaling for div. kulstofbindende praksis i jorden som efterafgrøder, vedvarende græs og afgræsningsmarker, træer, buske, stopning af dræn, jord ud af omdrift, agroforestry; forbud mod plantebeskyttelsesmidler ud over de, der er tilladte i økologi; afgræsning af naturarealer; etablering af naturelementer særligt, hvis de ikke må nedlægges igen; ekstensive husdyrbrugssystemer.

Økologisk Landsforening lægger meget vægt på, at Danmark arbejder målrettet for at få en accept af den såkaldte ”bruttoarealmodel” som beskrevet af Miljø- og Fødevarerministeriet. Det vil skabe en vigtig forenkling og fjerne presset på, at naturelementer i landbrugslandskabet, da disses eksistens ikke vil føre til en støttenedsættelse.

Det foruroliger Økologisk Landsforening, at beskyttelse af vådområder og tørvejorde er omfattet af konditionalitet. Der er et stort antal kulstofrige jorde i drift i dag, og det vil være et stort indgreb for landbruget, hvis landmændene ikke kan få betaling for at ophøre med at have dem under plov og stoppe dræne. Det er derfor vigtigt, at disse jorde kan indgå i eco-scheme aftaler og søjle II aftaler, hvis miljø- og klima aftaler forsat finansieres fra begge søjler.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at der er et stort behov for at tilvejebringe muligheder for at have træer på landbrugsjorden. Det udnyttes i såkaldte skovlandbrugssystemer. Under den nuværende politik periode, kan der plantes træer under lavskovsordningen. Men lavskovsordningen har indbyggede kriterier som i visse sammenhænge gør den mindre attraktiv. Trætallet skal kunne sættes ned, beplantningen skal kunne indrettes, så den fungerer hensigtsmæssigt sammen med husdyrhold, det skal være muligt at plante træer, der indgår som foder.

Økologisk Landsforening mener også, at det skal være muligt at kunne opretholde betaling fra den fælles landbrugspolitik, hvis landmanden for egne midler planter skov på sin jord. I dag kan landbrugsstøtten kun opretholdes, hvis skoven er plantet med statsstøtte.

For så vidt angår manglende resultatopfyldelse og performance bonus, så er det vigtig for Økologisk Landsforening, at den enkelte landmand ikke risikerer et tilbagebetalingskrav eller forsinket udbetaling som følge af, at landet ikke har opfyldt sine egne resultatmål. En performanceudbetaling bør også komme landmændene

ne til gode. Pengene i den europæiske landbrugspolitik bør prioriteres til at betale for ønsket adfærd i landbruget fremfor til administrative systemer i ministeriet.

Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid, denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget. Økologisk Landsforening mener i forlængelse af dette ikke, at der er overensstemmelse mellem det første mål af de 9 målsætninger, der er listet, der skal være opfyldt i de nationale strategiske planer for landbrugspolitikken: ”Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden ” og EU's borgernes holdning til landbrugspolitikken.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som kommissionen publicerede i juli 2017 om ”modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik”. Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig og nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet ifølge Økologisk Landsforening. I forlængelse af dette, så skal det også sikres at en overførsel af midler fra søjle II til søjle I kun kan tilføres budgettet for eco-schemes. Midlerne skal ikke kunne tilføres basisstøtten.

Det Økologiske Råd bifalder indledningsvist Kommissionens hensigt om, at landbruget skal omstilles for at opfylde FN's bæredygtighedsmål og klimamålsætningerne fra Paris, og at udspillet ifølge organisationen løfter barren via øgede krav til "baseline" under de nye krav til "konditionalitet".

Angående *strategiske planer og eco-schemes* anerkender Det Økologiske Råd, at landbrugspolitikken går væk fra en 'one size fits all'-tilgang og i stedet vælger en mere målrettet tilgang, hvor landene kan udforme politikker og støtteordninger ud fra specifikke lokale geografiske og sociale rammevilkår og kulturer. Det Økologiske Råd anser denne ændring for nødvendig, for at landbrugspolitikken kan blive mere målrettet og effektiv i forhold til miljø-, natur- og klimamålsætningerne. Det Økologiske Råd bemærker dog, at det kan blive en glidebane, for det første fordi Kommissionen skal opstille tilstrækkeligt ambitiøse overordnede målsætninger for landene, og det er uvist, om Kommissionen reelt formår at fastholde disse krav over for alle medlemslande. For det andet skal der udvikles en ny performanceramme for overvågning, monitorering, afrapportering og evaluering, hvor der bør sikres en reel fremdrift og målopfyldelse fremfor, at der blot iværksættes ordninger, som dækker alle målsætninger. Ifølge Det Økologiske Råd er der store krav til, at Kommissionen reelt formår at fastholde effektivitet og fremdrift over for de enkelte medlemslande. For det tredje mener Det Økologiske Råd, at eco-schemes giver mulighed for, at lande kan udforme ambitiøse ordninger, men der er ingen garantier for omfang og effekt. Opdelingen mellem eco-schemes og landdistriktsordningerne risikerer ifølge Det Økologiske Råd at sløre billedet af de enkelte landes bidrag til offentlige goder, således at det ikke bliver mere enkelt, som ellers var hensigten.

Angående *budgettet og basisindkomststøtten* bemærker Det Økologiske Råd, at budgettet indeholder et stort set fastholdt budget i løbende priser med fortsat omfordeling til lande i Østeuropa, et fortsat fald i faste priser grundet inflationen og et større fald i søjle II end i søjle I. Dermed følger udspillet til budgettet udviklingen over de seneste reformperioder, hvor landbrugspolitikens andel af det samlede budget er faldet fra 40 % til 30 % af det totale EU-budget ved afslutningen af den kommende periode. Det Økologiske Råd bifalder en fortsat reduktion af den direkte støtte, som ses som en støtte, som landmændene får til en driftsform, som er i strid med miljø-, klima- og naturmålsætninger, på betingelse af at landmændene overholder gældende lov. Støtten kapitaliseres ifølge Det Økologiske Råd i jordpriserne, og dermed går støtten til jordejerne fremfor dem, der dyrker markerne. Det Økologiske Råd bemærker, at over en tredjedel af danske marker er forpagtede. Det Økologiske Råd finder det paradoksalt, at den direkte støtte kaldes basisindkomststøtte, når det ikke nødvendigvis er landmanden, der dyrker jorden, som får støtten. Det Økologiske Råd mener derfor, at den fælles landbrugspolitik er uegnet til uddeling af indkomststøtte, men at indkomststøtten burde overføres til de sociale fonde, som er bedre egnede til at tilpasse og strukturere støtten efter de sociale behov. Det Økologiske Råd mener derfor, at støtten i søjle I bør udfases og eventuelt flyttes til en social fond.

Det Økologiske Råd støtter *capping*, idet den direkte støtte ifølge organisationen favoriserer stordriftsfordele, idet der ikke kompenseres for disse. Det Økologiske Råd er dog skeptiske over for om den foreslåede model for *capping* vil opfylde hensigten, dels på grund af fradrag for beskæftigede, som er administrativt tungt og imod hensigten om simplificering, og dels fordi det må formodes, at en del bedrifter vil blive splittet op for at modgå krav om reduktion i støtten. Det Økologiske Råd ser i Danmark en strukturudvikling, hvor "familiebruget" og de mindre brug er på vej til at dø som en mulig driftsform. I mange andre lande er problemet endnu større, fordi hovedparten af bedrifterne er ganske små. Der er store værdier forbundet med de mindre ejendomme, både landskabeligt, miljømæssigt og socialt ifølge Det Økologiske Råd. Stordriftsfordelene er reelle og betydelige, og derfor er det uomtvisteligt, at et støtteregime uden hensyntagen til bedriftsstørrelser vil fremme strukturudviklingen og afviklingen af de mindre brug. Derfor bør der ifølge Det Økologiske Råd

Angående *fleksibilitet* mener Det Økologiske Råd, at muligheden for at rykke midler fra landdistriktsstøtten til direkte støtte og omvendt kan føre til ganske store forskelle i støttestrukturen mellem lande i EU. Det kan ifølge Det Økologiske Råd få meget store konsekvenser for miljøet, især i sydlige og østlige lande i EU. Samtidigt kan det vanskeliggøre overførsler af midler til landdistriktsordningerne, hvilket er nødvendige for, at Danmark og andre lande kan nå i mål med opfyldelse af diverse direktiver og forpligtelser vedrørende vand, luft, natur, miljø og klima. Landmændene i Danmark og i andre medlemslande vil se en overførsel fra direkte støtte til landdistriktsmidlerne som en konkurrenceforvridning og vil argumentere for, at Danmark skal bevare flest mulige midler i den direkte støtte. Derfor mener Det Økologiske Råd, at muligheden for overflytning mellem søjlerne gøres ensidig, så der kun bliver mulighed for at vælge overførsel af penge til søjle II.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 % af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Sagen har været drøftet på et møde § 2-udvalget (landbrug) den 26. september 2018, hvor følgende blev bemærket:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle I og II.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteløfter ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle I og II, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstejn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er kritiske over for den foreslåede budgetreduktion og ønsker en fastholdelse af niveauet for landbrugsbudgettet. Mange central- og østeuropæiske medlemsstater ønsker en mere vidtgående omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, mens andre medlemsstater er imod omfordelingen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteløfter (capping) og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugerne betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Medlemsstaterne er generelt positive overfor formandskabets reviderede tekstforslag og mener, at det udgør et godt grundlag for de videre drøftelser. Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til GLM-krav, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, og i eventuelle drøftelser heraf vil der i givet fald skulle ses på hele landbrugsbudgettet, herunder også søjle II.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima, samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og uanset, om der er tale om små, mellemstore eller store bedrifter. Regeringen arbejder for, at støtteloftet ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne. Endvidere arbejder regeringen for en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og enklere regler, som i øget omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima.

Derudover arbejder regeringen for en mere målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder for en fælles, mere præcis og enkel støttebaseline, og at der til gengæld sker en øremærkning af en del af den direkte støtte til miljø- og klimaordninger under søjle I.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 KOM (2018) 393**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt regler om regnskabsafslutning og efterprøvede regnskabsafslutning. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvede regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfyldelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler indenfor landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højest gældende støtteintensitet eller det højeste støttebeløb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter

Suspensioner

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel mellem de anmeldte udgifter og det rapporterede output for en ordning (> 50 %). Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer senest 15. oktober. Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver foranstaltning og de relevante outputindikatorer i den strategiske plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse (> 25 %) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten indenfor det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen ophæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang vare i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter). En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en diskrepans på mere end 50 % kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og output. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegennemgangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstrukturer, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

En revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere overfor støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringsorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal indenfor rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitoreringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Princippet fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af kontrolsystemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 % af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støtte-nedsættelse generelt udgøre 3 % af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabets ændringsforslag genindfører blandt andet bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal begrænse antallet af godkendte betalingsorganer under hensyn til deres forfatningsmæssige bestemmelser, ligesom det er gældende i den nuværende forordning. Formandskabet foreslår også i deres ændringsforslag, at der etableres en overgangsperiode for medlemsstater, før arealmonitoreringssystemet skal anvendes i den kommende reformperiode. Endvidere foreslås det, at deadline for indsendelse af de årlige kvalitetsrapporter rykkes fra 15. februar til 1. marts. Formandskabet foreslår, at grænsen for hvilke landmænd omfattes af finansiel disciplin genindføres og bliver 2.000 €/år. Afsluttende foreslås det, at små bedrifter under en vis hektar-grænse undtages sanktioner for ikke-overholdelse af SMR-kravene (de lovgivningsbestemte forvaltningskrav).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg. Europa-Parlamentets ordfører har i sit udkast til ændringsforslag lagt op til at ændre en række gennemførelsesbestemmelser til delegerede retsakter i forhold til procedurer for betalingsorganernes godkendelse, certificeringsorganernes opgaver og handlingsplanernes indhold og opstilling. Derudover lægger udkastet op til, at landbrugsreserven målrettes kriser og ikke almindelig markedsforvaltning. Finansiel disciplin bør ifølge udvalget kun anvendes som en sidste mulighed til at fylde krisereserven op, og der bør fortsat være en minimumsgrænse på 2.000 € per landmand.

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg planlægger at stemme om ændringsforslagene til april 2019, og der vil dermed ikke være tid til en plenarafstemning inden valget til Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Eksempelvis vil reglerne om kontrol have administrative konsekvenser, men disse vil afhænge af de konkrete implementeringsvalg. Derudover vil forordningen have miljømæssige konsekvenser i relation til reglerne om konditionalitet, som dog primært fastlægges i forordningen om strategiske planer. Endelig vil forslaget kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser i forhold til spørgsmålet om finansiel disciplin og reglerne om landbrugsreserven.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af høringssvaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenklings og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte "konditionalitet" ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 %, og principperne for varslingssystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingssystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give støttereduktioner på mindre end 3 %.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Udfordringen med den geospatiale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroni-

ske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker afslutningsvis, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reetableres ved at anvende finansiell disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Økologisk Landsforening fremhæver betydningen af, at Danmark arbejder for at få ideen om bruttoarealmodellen igennem. Det vil skabe stor forenkling i forvaltning af arealstøtteordningerne ifølge Økologisk Landsforening. Det er ifølge Økologisk Landsforening positivt, at den nuværende model med grønningskrav ophører og erstattes af eco-schemes. Det antages, at bruttoarealmodellen vil spille en rolle for hvordan der kan køre en enkel kontrol af eco-schemes tiltag. Det vil ifølge Økologisk Landsforening være væsentligt for forenklingen, at alle grønne areal tiltag samles i søjle I. Økologisk Landsforening mener, at der også skal være mulighed for at understøtte en ekstensiv husdyrproduktion. Denne må i de fleste tilfælde ifølge Økologisk Landsforening forventes at være knyttet sammen med anvendelse af udearealer. Af den årsag så bør den også lægges i søjle I, hvor forenkling blandt andet sikres via introduktion af bruttoarealmodellen.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at det er af meget stor betydning, at der kan opnås arealstøtte til arealer, uanset om de er bevokset med træer og buske, idet denne vegetation gør arealerne mere egnede til husdyr. Det er forkert at udelukke arealer fra støtte som følge af, at de er bevokset med træer, da adgang til egnede afgræsningsmarker og hønsegårde er en integreret del af husdyrproduktionen. Ligeledes er det ifølge Økologisk Landsforening væsentligt for udviklingen af et klimapositivt landbrug, at det kan indrettes med skovlandbrug, uden at det udløser stort bureaukrati. Der er behov for at ændre syn på, hvad der opfattes som landbrugsmæssig drift, idet træer skal ses som en integreret del af landbrugssystemet. Det kan være i form af skovlandbrugssystemer eller træer, der anvendes til foder. Introduktionen af bruttoarealmodellen vil imødekomme behovet, alternativt er der behov for at definere arealkoder til skovlandbrug. Økologisk Landsforening peger også på, at det skal være tilladt at plante skov for egne midler. Efter gældende EU-regler og i forslaget er det kun areal, hvor der er plantet skov med statsstøtte, der opretholder adgangen til landbrugstilskud. Tilplantning med skov er et vigtigt klimatiltag. Økologisk Landsforening mener ikke EU's landbrugspolitik bør ikke stå i vejen for dette. For så vidt angår konditionalitet, så har Økologisk Landsforening vanskeligt ved at se, at der er stor forskel til de nuværende krydsoverensstemmelseskrav.

Økologisk Landsforening er forbeholden overfor at reservere midler til krisesituationer. Det vil optage en stor del af budgettet og bidrager ikke til den rette risikostyring i landbruget. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust overfor klimaudsving. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige overfor tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne efterspørger generelt mere information om sammenhængen mellem den strategiske plan, tilpasninger af planen, revision og risiko for suspensioner og underkendelser, samt hvorledes sanktioner fremover skal fastlægges af medlemsstaterne. Den øgede mulighed for satellitbaseret kontrol frem for fysisk kontrol hilses generelt velkommen. I forhold til den nye landbrugsreserve støttes den af en række lande. Flere lande bifalder muligheden for at overføre reserven til næste år velkomment som forenkling, og nogle medlemsstater er positive overfor, at bundgrænsen ved anvendelse af finansiell disciplin fjernes, mens andre lande – ofte med mange mindre landbrug – ønsker bundgrænsen uændret. Endelig mener en række medlemsstater, at ikke-brugte midler i 2020 skal føres tilbage til de landmænd, der året før bidrog til, at reserven blev dannet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger indenfor miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Endvidere arbejder regeringen for en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer. Regeringen finder det positivt, at finansiell disciplin fremover anvendes ensartet, idet bundgrænsen fjernes.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

**3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
KOM (2018) 394**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-2027, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertilid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle. Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordnningen med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutioner (eksportstøtte). Kommissionen foreslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles markedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsrettigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitus vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere vil Kommissionen foreslås bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter udenfor Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Det skal bemærkes, at det østrigske og efterfølgende det rumænske formandskab har udarbejdet reviderede udgaver af forslaget til brug for den videre forhandling, som dog kun indeholder få og små ændringer. På vinområdet genindfører formandskabet blandt andet forbuddet mod anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået ophævet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg. Europa-Parlamentets ordfører har i sit udkast til ændringsforslag foreslået udvidede muligheder for offentlig intervention til at omfatte flere sektorer herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker og at grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses, justeres i forhold til inflation. Det foreslås, at der etableres handelsnormer for oksekød, fårekød, svinekød samt for mælk og mejeriprodukter, samt at dyrevelfærd også kan indgå som et krav omfattet af handelsnormerne. Derudover ønskes det, at producentorganisationer mv. kan regulere udbuddet af alle produkter med beskyttet geografisk oprindelse og ikke kun ost, vin og skinke. Det foreslås desuden, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste.

Endvidere ønsker man at styrke landmændenes position i fødevarekæden blandt andet via styrket samarbejde inden for sektorerne. Det foreslås, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen. Der ønskes i den forbindelse mulighed for, at produktionsbegrænsning kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt. Endelig ønskes det, at Kommissionen for perioden 2021-2027 udarbejder en aktionsplan for håndtering af kriser.

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg planlægger at stemme om ændringsforslagene til april 2019, og der vil dermed ikke være tid til en plenarafstemning inden valget til Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes ikke at få erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser ud over de statsfinansielle. Der forventes heller ikke konsekvenser for udmøntningen af EU's budget bortset fra budgetrammen til uddeling i uddannelsesinstitutioner, og der forventes heller ikke konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet

Statsfinansielle konsekvenser

Den samlede årlige budgetramme til uddeling i uddannelsesinstitutioner af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter er reduceret fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 % til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 % til skolefrugt og 40 % til skolemælk. For Danmark indebærer det, at den budgetmæssige tildeling vil falde fra 4,7 mio. € til 4,3 mio. € ud fra tal fra 2017/2018.

Med forslaget nedsættes støtte til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt støtten til de Ægæiske Øer på lige fod med øvrige dele af budgettet med 3,9 % ved sammenligning af 2020 og 2021.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres i Kommissionens forslag, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslaget's øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportretention en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af land brugseksportstøtte, og Landbrug og Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at det sikres, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til forslaget om at reducere den årlige budgetramme til uddeling af skolemælk finder Landbrug & Fødevarer, at konsekvenserne heraf ikke er i overensstemmelse med vores bestræbelser på at fastholde sunde kostvaner hos skolebørn.

I forhold til sikkerhedsnettets bestemmelser for mejeriprodukter bakker Landbrug & Fødevarer op om de eksisterende ordninger for intervention og privatoplagering. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at det under perioder med ubalance imellem priserne på smør og skummetmælkspulver skal være muligt for Kommissionen at basere opkøbsprisen på en kombination af skummetmælkspulver og smør. Dette med henblik på at sikre, at sikkerhedsnettet fungerer effektivt i perioder, hvor der er behov for at lægge en bund i markedet, og samtidigt at sikkerhedsnettet ikke aktiveres i perioder, hvor der ikke er brug for det.

Mulighed for opkøb til intervention for grise og fjerkræ bør også overvejes set i lyset af Brexit og truende husdyrsygdomme såsom afrikansk svinepest og ved udbrud af fugleinfluenza. I tilfælde af et hårdt Brexit eller et stort sygdomsudbrud, vil opkøb til intervention kunne lægge en bund i markedet for henholdsvis grise- og fjerkrækød.

Det bemærkes videre, at Landbrug & Fødevarer ikke bakker op om udvidelse af muligheden for udbudsregulering. Ligeledes skal krisebestemmelserne ikke udvides til, at finansiere frivillig reduktion af produktionen. Der skal således ikke være mulighed for obligatorisk produktionsbegrænsning, da det til stadighed selv bør være markedet, der regulerer.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at "kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme", idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Landbrug & Fødevarer støtter ikke Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer.

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en markant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 % af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte

til betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

De Samvirkende Købmænd er imod Europa-Parlamentets forslag om at etablere handelsnormer for oksekød, svinekød, mælk og mejeriprodukter. De Samvirkende Købmænd bemærker, at de handelsnormer man kender fra andre varegrupper kun er til besvær – særligt hvis handelsnormerne eksempelvis indeholder mærkningsregler, som ikke er koordineret med de horisontale mærkningsregler. De Samvirkende Købmænd finder ikke, at der er behov for mere lovgivning på området, og at de nævnte varegrupper allerede er omfattet af meget detaljeret lovgivning, herunder også mærkningsregler.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive, men nogle medlemsstater er afvisende overfor, at budgettet for skoleordningerne nedsættes med den britiske andel, idet de ønsker den del, som Storbritannien ikke udnytter for indeværende, bliver fordelt mellem de øvrige medlemsstater. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater i lyset af de store lagre af skummetmælkspulver eventuelt foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Nogle medlemsstater ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prisniveauer for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion.. Endelig har visse medlemsstater på linje med forslag fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg foreslået, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste.

Der er umiddelbart et flertal for at opretholde forbuddet mod visse sorter til vinproduktion, mens det fortsat er uklart, hvorvidt der er flertal for, at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen støtter forslaget om at ophæve mulighederne for at yde eksportstøtte (eksportrestitutioner). Det har Danmark arbejdet for i mange år. Såfremt en ændring af reglerne for intervention af mejeriprodukter til en fast pris drøftes, vil Danmark være åben over for overvejelser om ændringer, hvis det kan bidrage til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på kompensation og støtte til den enkelte landbrugere, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er umiddelbart positiv overfor forslaget i relation til vinsektoren og overfor de forventede ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser. Regeringen finder dog, at reglerne vedr. beskyttelsen af beskyttede betegnelser i transit bør være tilsvarende reglerne om beskyttelse af varemærker i transit i artikel i forordning nr. 2017/1001 om EU varemærker.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om, at forbuddet mod anvendelse af visse sorter i vinproduktionen ophæves, samt at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Regeringen finder, at vin skal mærkes med næringsindhold og ingrediensliste. Det er imidlertid regeringens opfattelse, at sådanne regler skal fastsættes i de horisontale regler om fødevareinformation til forbrugerne, forordning 1169/2011, hvor der i øjeblikket er en undtagelse for denne mærkning, når det gælder alkoholholdige drikkevarer med et alkoholindhold på mere end 1,2 %. Disse undtagelser er under drøftelse i øjeblikket. Hvis reglerne fastsættes i den fælles markedsordning, vil reglerne kun gælde for vin og ikke for andre alkoholholdige drikkevarer.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

4. **Kommissionens meddelelse "En bæredygtig europæisk bioøkonomi: Større økonomisk, social og miljømæssig sammenhæng"** **KOM(2018)673**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse, der indeholder en revideret bioøkonomistrategi med titlen "En bæredygtig europæisk bioøkonomi: Større økonomisk, social og miljømæssig sammenhæng". Strategien indeholder 14 konkrete initiativer, som Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne vil følge op på i de kommende år. Danmark har været involveret i udviklingen af bioøkonomi i europæisk regi. Med en stor og effektiv fødevareresektor har Danmark interesse i, at EU fastholder fokus på bioøkonomi, og at bioøkonomi kobles tæt til klima, energipolitikken, den fælles landbrugspolitik og dagsordenen for cirkulær økonomi. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionen har den 11. oktober 2018 fremlagt en meddelelse, som indeholder revideret bioøkonomistrategi ved navn "En bæredygtig europæisk bioøkonomi: Større økonomisk, social og miljømæssig sammenhæng". Meddelelsen er modtaget fra rådssekretariatet i en dansk sprogudgave den 17. oktober 2018.

Meddelelsen er en opdatering af den eksisterende strategi om bioøkonomi fra 2012.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Bioøkonomi er en dagsorden, hvor bæredygtig udnyttelse af biologiske ressourcer skaber grundlag for klima- og miljøvenlige alternativer til produkter og services, der normalt produceres af fossile ressourcer. Bioraffinering er forarbejdning af biomasse fra land, skov, hav, fødevareindustri og husholdninger, så den kan anvendes til forskellige produkter.

Kommissionen har 11. oktober 2018 fremlagt en opdatering af den eksisterende strategi om bioøkonomi, der blev vedtaget under det danske EU-formandskab i 2012. Strategien blev præsenteret den 22. oktober 2018 på en stor konference i Bruxelles med deltagelse af både forskningskommisæren og landbrugskommisæren.

Processen omkring den nye bioøkonomistrategi blev påbegyndt i 2016 og har involveret en ekspertevaluering af den eksisterende strategi i 2017, en offentlig høring i 2018, samt drøftelser på ekspertniveau. På rådsmøde

(landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018 blev landbrugssektorens rolle i forhold til revisionen af bioøkonomistrategien drøftet, mens bioøkonomistrategien blev drøftet ved rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018.

I meddelelsen understreges, at det kræver en fælles indsats fra de offentlige myndigheder og industrien at skabe en bæredygtig cirkulær bioøkonomi. Kommissionen vil i 2019 lancere 14 konkrete initiativer, som skal være retningsgivende for den fælles indsats. De 14 initiativer er opdelt i 3 hovedområder:

Det første hovedområde indeholder en styrkelse af de biobaserede sektorer, der skal frigøre bioøkonomiens potentiale til at modernisere den europæiske økonomi og industri og skabe langvarig og bæredygtig velstand. Derfor vil Kommissionen oprette en tematisk investeringsplatform for cirkulær bioøkonomi på 100 mio. €, som skal bringe biobaseret innovation tættere på markedet og mindske risikoen ved private investeringer i bæredygtige løsninger. Endvidere ønsker Kommissionen at understøtte udviklingen af nye bæredygtige bioraffinaderier i Europa.

Det andet hovedområde indeholder et fokus på hurtigt at udbrede bioøkonomien til hele Europa. Baggrunden herfor er, at medlemsstater og regionerne i navnlig Central- og Østeuropa har et stort underudnyttet biomasse- og affaldspotentiale. Derfor vil Kommissionen udvikle en strategisk udbredelsesdagsorden for bæredygtige fødevarer- og landbrugssystemer, skovbrug og biobaserede produkter og oprette en politisk støt-tefacilitet for bioøkonomien for EU-lande inden for rammerne af Horizon 2020 med henblik på at tilrettelægge nationale og regionale bioøkonomidagsordener. Der skal endvidere iværksættes pilotprojekter om udvikling af bioøkonomien inden for eksempelvis affaldshåndtering eller CO²-venligt landbrug.

Det tredje hovedområde drejer sig om at værne om økosystemet og skabe øget viden om økosystemets begrænsninger for bioøkonomien. Økosystemet er udsat for alvorlige trusler og udfordringer såsom en stigende befolkning, klimaændringer og forringelse af jordkvalitet. Derfor vil Kommissionen gennemføre et overvågningssystem for hele EU, der skal følge fremskridtene i retning af en bæredygtig og cirkulær bioøkonomi. Derudover vil Kommissionen udvide grundlaget for forståelse af specifikke områder inden for bioøkonomien gennem indsamling af data og ved at give bedre adgang til data gennem Videnscentret for Bioøkonomi. Sidst ønsker Kommissionen at yde vejledning om at fremme god praksis for udnyttelse af bioøkonomien på et bæredygtigt grundlag og indenfor økosystemets begrænsninger.

Bioøkonomi vedrører alle sektorer og systemer, som udnytter biologiske ressourcer. Det er en af EU's største og vigtigste sektorer, som spænder over landbrug, skovbrug, fiskeri, fødevarer, bioenergi og biobaserede produkter, og den tegner sig for en årlig omsætning på ca. 2.000 mia. € og beskæftiger omkring 18 millioner mennesker, eller hver tiende af EU's samlede arbejdsstyrke. Det er også et centralt område, når det kommer til at fremme vækst i land- og kystområderne. EU yder allerede finansiering til forskning, demonstration og udbredelse af bæredygtige, inklusive og biobaserede løsninger, herunder en tildeling på 3,85 mia. € under det nuværende Horizon 2020. For 2021-2027 har Kommissionen foreslået at afsætte 10 mia. € under Horizon Europe til fødevarer og naturressourcer, herunder bioøkonomi. Det ventes, at drøftelsen på rådsmødet 18. marts 2019 vil omhandle forskning.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om Kommissionens meddelelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, administrative, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), EU-Miljøspecialudvalget og i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer er positive og bakker op om Kommissionens meddelelse om "En bæredygtig europæisk bioøkonomi: Større økonomisk, social og miljømæssig sammenhæng". Danmark har ifølge Landbrug & Fødevarer en stor og effektiv fødevarer sektor, og Landbrug & Fødevarer mener derfor, at Danmark har en stor interesse i, at EU fastholder fokus på bioøkonomi. Dette understøttes af Ellen MacArthur Foundation studie, der viser, at der er potentiale til at forøge det danske bruttonationalprodukt med op til 1,4 % og skabe 11.000 jobs i 2035.

Landbrug & Fødevarer ønsker, at der bygges videre på den danske fødevarerklænges unikke styrkeposition. Fødevarerklængen har igennem en årrække udviklet effektive løsninger til recirkulering og fuld udnyttelse af ressourcerne. Landbrug & Fødevarer ønsker, at dagsordenen understøttes i EU, men også sikrer, at de danske styrkepositioner og erfaring afspejles i den videre udvikling af bioøkonomien i EU.

Landbrug & Fødevarer støtter derfor Kommissionens meddelelse om en bæredygtig europæisk bioøkonomi og anmoder om, at der i det fremadrettede arbejde med de kommende initiativer er en tæt dialog med fødevarerhvervet.

Det er vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at EU's strategi understøtter opfyldelse af FN's verdensmål, som også stiller skarpt på forbruget af naturressourcerne mm. Den cirkulære bioøkonomi er et omdrejningspunkt for en langsigtet og bæredygtig udvikling. Landbrug & Fødevarer mener, at den cirkulære bioøkonomi og dens udvikling skal ske på et bæredygtigt grundlag og bidrage til FN's verdensmål om bæredygtig udvikling. Det bør ifølge organisationen tydeliggøres, hvordan dagsordenen og tiltagene bidrager til at opfylde mål og delmål. Landbrug & Fødevarer har peget på 8 indsatsområder, som ifølge Landbrug & Fødevarer er centrale for udvikling af den cirkulære bioøkonomi, jf Landbrug & Fødevarers publikation "Cirkulær Bioøkonomi i den Danske Fødevarerklønge". Landbrug & Fødevarer foreslår, at der i de videre drøftelser med EU inddrages disse forslag.

I forhold til styrkelsen af de biobaserede sektorer, er det ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt at have fokus på forretningsmodeller, som kan bringe den biobaserede innovation, teknologi mm. i hele værdikæden tættere på markedet og skabe forretningsmuligheder. Det er eksempelvis relevant at have fokus på biobaserede materialer som plast mv., ligesom bioraffinering er et centralt omdrejningspunkt. Tillige bør der ifølge Landbrug & Fødevarer skabes synlighed og ensartet dokumentation, som markedet og forbrugere kan forholde sig til – her kan nævnes PEF. Det er afgørende, at de temaer, som lægges til grund for investeringsplatformen, er attraktive i dansk sammenhæng.

I forhold til fokus på at udbrede bioøkonomien til hele Europa anerkender Landbrug & Fødevarer, at Kommissionen vil udbrede en strategisk udbredelsesdagsorden for europæiske fødevarer- og landbrugssystemer, men understreger, at der fortsat er brug for forskning og udvikling mhp at støtte videreudvikling af Danmarks styrkepositioner, hvor Landbrug & Fødevarer allerede har mange gode løsninger særligt i forbindelse med at udnytte for eksempel rest- og sidestrømme til højværdiprodukter.

Landbrug & Fødevarer ser bl.a. også gerne en styrket indsats for recirkulering af næringsstoffer uden at kompromittere fødevarerens sikkerhed og med fokus på at undgå uønskede stoffer, herunder mikroplast mv.. EU bør ifølge Landbrug & Fødevarer fortsat fokusere på implementering af allerede eksisterende EU regulering, og tilpasse den til at kunne understøtte den cirkulære bioøkonomi.

I forhold til at værne om økosystemet og skabe øget viden om økosystemets begrænsninger for bioøkonomien finder Landbrug & Fødevarer, at åbenhed om viden og data er vigtigt, men er forbeholdne i forhold til at etablere nye komplicerede og bureaukratiske overvågningssystemer. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at der tages udgangspunkt i allerede eksisterende eller vedtagne data og overvågningsprogrammer, indi-

katorer mm., og at arbejdet i øvrigt sker i tæt koordination med arbejdet med bæredygtighedsmålenes indikatorer og målopfyldelse.

Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være fokus på bioøkonomien, videreudvikling og bidrag til værditilvækst i primærsektoren og forarbejdningssektorer (i fødevarerektoren) på et bæredygtigt grundlag og herunder gode muligheder for forskning og udvikling, for udbredelsen af bioraffineringsanlæg og udvikling af bioøkonomiske forretningsmodeller.

Dansk Industri bemærker, at indsatsen for at fremme cirkulær økonomi og bioøkonomi er højt prioriteret for Dansk Industri, og at organisationen noterer med stor tilfredshed, at EU-Kommissionen igen med revisionen af bioøkonomistrategien er aktiv på denne dagsorden, og at den danske regering bakker op.

Dansk Industri mener, at der er et potentiale for bioøkonomien på fødevarerområdet, ikke mindst i lyset af de seneste anbefalinger fra Det Nationale Bioøkonomipanel om nye bæredygtige proteiner.

Ud over fødevarerektoren vil Dansk Industri imidlertid også fremhæve vigtigheden af bioenergi. Bæredygtig udnyttelse af biologiske ressourcer såsom træpiller, træflis, halm og affald kan ifølge Dansk Industri bidrage til at erstatte fossilbaseret energiproduktion med mere klima- og miljøvenlige alternativer baseret på biomasse, biogas og biobrændstoffer. Dansk Industri opfordrer til at tænke bioøkonomi bredt, således at der tages højde for eksempelvis bioenergi og biobaserede produkter.

Afslutningsvis skal DI understrege sin tilslutning til den overordnede cirkulære tilgang om at tilskynde til kaskadeanvendelse af ressourcer, der har flere genbrugs- og genanvendelseskredsløb – det gælder naturligvis også de fornyelige ressourcer i bioøkonomien.

Dansk Erhverv bemærker, at fokus på hovedområderne 1 og 2 bør indtænkes i Det Nationale Bioøkonomipanel, der undersøger danske potentialer. Dansk Erhverv foreslår, at panelet indtænker denne meddelelse i deres arbejde, så der sker en sammenkobling mellem danske og EU-initiativer.

Dansk Erhverv ser positivt på, at der i meddelelsen sættes fokus på bekymringen om bioressourcer som knap ressource og den udfordring for biodiversiteten, som det kan medføre. Af meddelelsen fremstår det som om, at EU kun vil se på udfordringer for EU-biodiversitet, og at bioressourcer kan presse naturen i EU. Skal der arbejdes aktivt og på langt sigt med SDG15 skal EU ifølge Dansk Erhverv også have for øje, hvordan EU-virksomheder presser biodiversitet i et globalt perspektiv.

Dansk Miljøteknologi støtter Kommissionens meddelelse som en opfølgning og konkretisering af EU's strategi for bioøkonomi. Dansk Miljøteknologi anerkender betydningen af de primære erhverv, som leverandører af biomasse, men ønsker fokus på de sekundære erhverv, idet der findes adskillige danske miljøteknologiske virksomheder med store interesser i forarbejdning, omdannelse og produktion af biomasse. Dansk Miljøteknologi bemærker, at forståelsen af at bioøkonomi i Danmark både baserer sig på et stærkt fødevarerhverv og en stærk forarbejdningssektor, herunder miljøteknologisk branche. En samtænkning af disse kan bidrage til bæredygtige bioøkonomiske løsninger på tværs af værdikæden (input-forarbejdning og marked samtænkes) og kaskadeudnyttelse af biomassen (det vil sige alle dele udnyttes, og intet går til spilde). Der findes ifølge Dansk Miljøteknologi adskillige danske store og små miljøteknologiske virksomheder med store interesser i og løsninger til forarbejdning, omdannelse og produktion af biomasse. Derudover ønsker Dansk Miljøteknologi

fokus på de beskæftigelsesmæssige muligheder, der ligger i udviklingen af bioøkonomien også i Danmark.

Tiltag 1.5 i meddelelsen om nye bæredygtige bioraffinaderier er ifølge Dansk Miljøteknologi særligt vigtigt for Danmark, der endnu ikke har bioraffineringsanlæg til kaskadeudnyttelse af biomasse. Dansk Miljøteknologi ser gerne, at der rettes en særlig opmærksomhed på dette tiltag og på de danske muligheder for at blive en del af den kommende bioraffineringsinfrastruktur i Europa.

3F understreger, at når der er tale om bæredygtig bioøkonomi, at det er vigtigt at fastholde, at det omfatter både miljø, økonomi og sociale foranstaltninger.

Dansk Korn og Foder støtter fokus i Kommissionens meddelelse på styrkelsen af de biobaserede sektorer, herigennem ved at styrke forskning og investering i innovation inden for området. Dansk Korn og Foder bemærker, at det er nødvendigt at afsætte midler til videre forskning og innovation indenfor biomasseproduktion på marken og videre i forarbejdningsleddene med særligt fokus på anvendelse af sidestrømme fra denne produktion, jf anbefalingerne fra Det Nationale Bioøkonomipanel. Et eksempel kan være oprensning af græsprotein til foder som ifølge Dansk Korn og Foder mangler yderligere udvikling og optimering af udnyttelsesgraden af de tilhørende sidestrømme. Dansk Korn og Foder anser planteforædling og udvikling af nye biomasseafgrøder som nødvendige for at skabe et tilstrækkeligt ressourcegrundlag for den biomassebaserede økonomi, hvorved afsætning af midler til forskning indenfor dette område er meget vigtigt.

Dansk Skovforening støtter det øgede fokus, der er kommet på nødvendigheden af bioøkonomien som omdrejningspunkt for en langsigtet og bæredygtig udvikling. Foreningen anbefaler, at de økonomiske ressourcer fokuseres på skabelsen af øget viden og den praktiske anvendelse heraf snarere end opbygningen af – og vedligeholdelsen af – nye bureaukratiske overvågningssystemer.

Dansk Skovforening anbefaler endvidere at fokusere på vigtigheden af bl.a. bioenergi, hvor bæredygtig udnyttelse af biologiske ressourcer som træpiller, træflis, halm og affald kan yde et væsentligt bidrag til at erstatte fossilbaseret energiproduktion med et mere klima- og miljøvenligt alternativ. Foreningen understreger vigtigheden af det faktum, at biomassens fremtid går videre end blot en direkte substituering af fossile brændsler, idet stort set alt, der i dag kan laves af fossile brændsler, også kan laves af biobaserede materialer. Det bør EU's reviderede bioøkonomistrategi ifølge Dansk Skovforening medtage som udgangspunkt og fremme den videre udvikling af.

Dansk Skovforening mener endeligt, at Danmark har en stor interesse i, at EU fastholder fokus på bioøkonomi og at bioøkonomien i bred forstand kobles tæt sammen med klima, energi, jordbrugspolitik og dagsordenen for cirkulær økonomi, der bidrager til værditilvæksten i primærerhvervene.

Miljøbevægelsen NOAH henviser til et åbent brev, som organisationen sendte den 7. november 2018 sammen med Verdens Skove til Energi-, Forsynings- og Klimaministeren. Miljøbevægelsen NOAH kritiserer, at størstedelen af det, der benævnes bioøkonomi, i virkeligheden dækker over bioenergi. Danmark spiller ifølge organisationen en yderst uheldig rolle ved at være det land, der bruger mest importeret biomasse per indbygger, hvorved Danmark ifølge organisationen outsourcer store dele af Danmarks emissioner fra energisektoren til andre lande, primært de baltiske lande.

Miljøbevægelsen NOAH er ikke trykke ved den danske regerings deltagelse i Biofuture Platformen og i EU-processer på området, da Danmark ifølge organisationen følger landbruget, skovbrugets og biotekindustriens ønsker til bioenergi og bioøkonomi.

Miljøbevægelsen NOAH er bekymret over de to første hovedområder, som organisationen ser som et forsøg fra EU's side på at sikre øget indtjening til de sektorer, der vil intensivere overudnyttelsen af biosfæren, samtidigt med at ordet 'bæredygtig' sættes foran 'velstand', 'løsninger' og 'bioraffinaderier, fødevarer- og landbrugssystemer, skovbrug og biobaserede produkter'. Miljøbevægelsen NOAH bemærker, at biomassen til bioøkonomien ikke kun skal komme fra landbrugssektoren. Der har i efterhånden en del år været store forventninger til udviklingen af enzymer, der kan nedbryde træ. Organisationen advarer imod, at øget produktion af træ på landbrugsjord kan medføre monokulturer af pil og andre hurtigvoksende plantager.

En øget produktion af biomasse til bioprodukter vil ifølge Miljøbevægelsen NOAH forudsætte, at der produceres mindre af noget andet, uanset om produktionen kommer fra landbruget eller skovbruget. Hvis ikke det sker, er der ifølge organisationen ikke mulighed for at opnå bæredygtighed. Der er ifølge organisationen behov for jord- og skovbrugssystemer, der binder mere - ikke mindre - atmosfærisk kulstof end det nuværende niveau. Det bekymrer organisationen, at der er stort fokus på at få mere ud af jord- og plantesystemer, uden der er anden produktion, der skal begrænses. Intensiverede dyrkningsmetoder, den cirkulære økonomi og bedre udnyttelse af affald vil ifølge organisationen ikke kunne sikre imod, at biosfæren udpines for organisk materiale, og at biodiversiteten mindskes, hvis bioøkonomien skal rulles ud i så stor skala, som det skitseres.

Miljøbevægelsen NOAH bemærker, at det tredje hovedområde giver begrænset håb for, at EU vil agere med nogen forsigtighed, dog uden at organisationen mener, at det vil betyde noget. Det bør dog sikres tilstrækkelige ressourcer til at foretage den nødvendige overvågning og indsamling af data.

Miljøbevægelsen NOAH mener endeligt, at det er vigtigt, at udnyttelsen af biomasse flyttes til andre biobaserede produkter end bioenergi, og at al afbrænding af biomasse bliver udfaset hurtigst muligt for at skabe et råderum til produktion af bioprodukter med lang levetid. Miljøbevægelsen NOAH vil gerne kombinere dette med en strategi for, hvordan det samlede forbrug af produkter begrænses.

Økologisk Landsforening finder det positivt, at EU arbejder videre med dens bioøkonomistrategi. Det er et vigtigt område. Økologisk Landsforening peger på tre områder som har særlig betydning for økologien og et bæredygtigt landbrugssystem.

Økologisk Landsforening opfordrer til, at arbejdet med bioøkonomistrategien bruges som anledning til at få fokus på, at halm ikke bør brændes af i kraftvarmeværker. Halm bør enten indarbejdes direkte i landbrugsjorden eller indarbejdes efter at have været anvendt i stalden til dyr. Kraftvarmeværkernes efterspørgsel på halm er ifølge organisationen med til at arbejde en pris op på halm, så det bliver dyrt at bygge stalde, hvor der anvendes halm. Det er uheldigt, da halm spiller en stor rolle for dyrevelfærd, bemærker Økologisk Landsforening. Halm bidrager ikke kun væsentligt til staldsystemer, der tilbyder god velfærd til dyrene. Halmen er også af stor betydning for at vedligeholde en frugtbar jord, der holder på næringsstoffer og vand, og som er robust over for erosion forårsaget af kraftig nedbør eller storm. Det er endvidere en metode til at trække CO₂ ud af luften og lægge den i jorden ifølge Økologisk Landsforening.

Bioøkonomistrategien bør også have et stort fokus på tilvejebringelse af proteinfoder af europæisk oprindelse, idet europæisk landbrug ikke bør være baseret på et stort transatlantisk foderindkøb.

Endelig har næringsstofforsyning ifølge Økologisk Landforening ligeledes en betydning for en bæredygtig bioøkonomi. Strategien bør indeholde handlinger, der sikrer, at alle næringsstoffer holdes i kredsløb. Det indebærer, at der skal være fokus på at undgå at forurene næringsstoffer, så de ikke kan bringes i anvendelse. Bioøkonomistrategien bør også indeholde handlinger om, at der skal arbejdes med bedst mulig udnyttelsesprocent af alle ressourcer fra landbruget i form af udnyttelse af sidestrømme mm.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ved rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018 var der bred enighed om, at der stadig er bedre mulighed for at udnytte bioøkonomiens potentiale til at skabe merværdi for landbrugssektoren, og at en inddragelse af de primære producenter i udviklingen er nødvendig. En række medlemsstater fremhævede, at der er behov for at tage hensyn til forskelle mellem medlemsstaternes behov og allerede eksisterende foranstaltninger på området. Endelig ønskede flere medlemsstaterne, at udviklingen af bioøkonomi skulle understøttes af den fælles landbrugspolitik efter 2020 og det kommende forskningsprogram Horizon Europe.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter den reviderede EU's bioøkonomistrategi. Regeringen støtter Kommissionens meddelelse, som på mange områder falder fint i tråd med regeringens strategi for cirkulær økonomi, der blev offentliggjort i september 2018, regeringens klima- og luftudspil fra oktober 2018 og energiaftalen fra juni 2018. Meddelelsen understøtter ligeledes den generelle udvikling, som bioøkonomien i Danmark er inde i og matcher de styrkepositioner, som Danmark ønsker at videreudvikle i fremtiden, så det også kan bidrage til en værditilvækst i både primærerhvervet og forarbejdningssektorer. Med en stor og effektiv fødevarer sektor har Danmark interesse i, at EU fastholder fokus på bioøkonomi, og at bioøkonomi kobles tæt til klima, energi, den fælles landbrugspolitik og dagsordenen for cirkulær økonomi, som også bidrager til en værditilvækst i primærerhvervet, der samtidig bidrager til at reducere udledningerne af drivhusgasser. Regeringen vil i den videre proces lægge vægt på udvikling af bioøkonomi på et bæredygtigt grundlag, herunder gode muligheder for forskning og udvikling, for udbredelsen af bioraffineringsanlæg og udvikling af bioøkonomiske forretningsmodeller.

Regeringen lægger vægt på, at meddelelsen om bioøkonomistrategien, herunder finansieringen gennem Horizon Europe, ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 13. november 2018.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

5. **Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne ved det niende møde i partskonferencen under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte, for så vidt angår forslaget om ændring af bilag A og B, og forslag til Rådets afgørelse om indgivelse af et forslag på vegne af Den Europæiske Union om opførelse af methoxychlor i bilag A til Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte
KOM (2019) 52 og KOM (2019) 82**

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat to forslag til Rådets afgørelse om den holdning, EU skal indtage på det kommende partsmøde fra den 29. april-10. maj 2019 til forslag om ændring af bilag A og B og forslag til optagelse af et nyt stof på bilag A til Stockholmkonventionen. Forslagene indebærer, at EU arbejder for, at stoffet dicofol optages under Stockholmkonventionen uden undtagelser for fortsat anvendelse, og at stoffet perfluorooctansyre (PFOA) optages under Stockholmkonventionen med en række tidsbegrænsede undtagelser for fortsat anvendelse. Forslaget indeholder endvidere, at en række undtagelser for anvendelsen af stoffet perfluorooctansulfonsyre (PFOS), der allerede er optaget under Stockholmkonventionen, slettes eller skærpes. Endelig, at der fremsættes et forslag om optagelse af stoffet methoxychlor under Stockholmkonventionen. Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet positivt i EU, da stofferne kan transporteres over lange afstande. Beskyttelsesniveauet i resten af verden vil ligeledes øges. Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet.

Baggrund

Kommissionen har den 6. februar 2019 fremsat KOM(2019)52 forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne ved det niende møde i partskonferencen under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte, for så vidt angår forslaget om ændring af bilag A og B. Forslaget er oversendt til Rådet den 6. februar 2019 i en dansk sprogudgave.

Kommissionen har den 15. februar 2019 fremsat KOM(2019)82 forslag til Rådets afgørelse om indgivelse af et forslag på vegne af Den Europæiske Union om opførelse af methoxychlor i bilag A til Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte. Forslaget er oversendt til Rådet den 15. februar 2019 i en dansk sprogudgave.

Forslagene er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1, sammenholdt med artikel 218, stk. 9. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslagene forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Formålet med forslagene er at give Kommissionen mandat til det kommende partsmøde under Stockholmkonventionen (herefter konventionen) i april/maj 2019 til på EU's vegne at arbejde for:

- opførelse af dicofol i bilag A (forbud) til konventionen uden undtagelser for fortsat anvendelse.
- opførelse af perfluorooctansyre (PFOA), salte heraf og PFOA-beslægtede forbindelser i bilag A (forbud) til konventionen. Ligeledes gives mandat til at støtte en række tidsbegrænsede specifikke undtagelser for fortsat anvendelse.
- at en række tidsbegrænsede undtagelser og acceptable anvendelser for perfluorooctansulfonsyre (PFOS) og derivater heraf slettes fra konventionens bilag B (begrænsning), at en række acceptable anvendelser gøres tidsbegrænsede, og at en enkelt acceptabel anvendelse skærpes.

Desuden at give Kommissionen mandat til det kommende partsmøde under konventionen i april/maj 2019 på EU's vegne at fremsætte:

- forslag til opførelse af methoxychlor i bilag A (forbud) til konventionen.

POP-stoffer er stærkt problematiske kemiske stoffer, som kan transporteres over lange afstande. Dicofol og PFOA opfylder kriterierne for optagelse under Stockholmkonventionen, og optagelsen er foreslået på baggrund af indstilling fra den videnskabelige komité, der er nedsat under konventionen. Komitéen har også anbefalet skærpelserne for den fortsatte anvendelse af PFOS. Optagelse vil indebære forbud mod produktion og anvendelse for begge stoffer på globalt plan, med mindre der specificeres specifikke undtagelser, hvilket kan blive tilfældet for PFOA.

I EU er produktion og anvendelse af dicofol og PFOA, salte heraf og PFOA beslægtede forbindelser allerede forbudt, enten via pesticid- og biocidforordningerne eller EU's kemikalielovgivning, REACH. PFOA med en række, primært tidsbegrænsede, undtagelser for fortsat anvendelse, der ligner dem, der er foreslået under konventionen.

Alle forslagets undtagelser for den fortsatte anvendelse af PFOA er tidsbegrænsede, i modsætning til enkelte EU-undtagelser. Ifølge forslaget vil anvendelsen af PFOA-holdigt brandslukningsskum, der allerede er på markedet ved ikrafttrædelsen af konventionens bestemmelser, være omfattet af en tidsbegrænset anvendelse. Der foreligger ikke oplysninger om væsentlige mængder af PFOA-holdigt brandslukningsskum på det danske marked. Det nøjagtige antal kendes ikke. Forslaget afspejler oplysninger fra interessenter og parter under konventionen, herunder EU, og det forventes derfor, at det inden for en tidsbegrænset periode er muligt at overgå til alternativer for alle anvendelser af PFOA i EU.

PFOS anvendes i EU ikke længere til de formål, der er omfattet af undtagelserne, der foreslås slettet. Methoxychlor anvendes ikke i EU. Anvendelse af methoxychlor som aktivstof i plantebeskyttelsesmidler og biocidholdige produkter er forbudt i EU, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012. Endvidere er methoxychlor ikke registreret under EU's kemikalielovgivning REACH (forordning (EF) 1907/2006).

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslagene vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser, vurderes det, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Danmark har ikke særlige nationale regler for de pågældende stoffer.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da området i forvejen er reguleret på EU-niveau.

Forslagene skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført i EU.

Forslagene vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført i EU. Der foreligger ikke oplysninger om væsentlige mængder af PFOA-holdigt brandsluknings-skum på det danske marked, og der vurderes derfor ikke at være væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser ved en tidsbegrænset undtagelse for denne anvendelse. Det nøjagtige antal kendes ikke.

Forslagene har ingen statsfinansielle konsekvenser. Ved optagelse af stofferne vil monitoring og rapportering i forhold til produktion og anvendelse af stofferne og den utilsigtede dannelse indgå i Miljø- og Fødevarerministeriets generelle ramme for monitoring- og rapportering under konventionen.

Forslagene vil påvirke beskyttelsesniveauet positivt. POP-stoffer er stærkt problematiske stoffer, som kan transporteres over lange afstande. De transporteres blandt andet til Danmark og det øvrige EU via luft- og vandstrømme, og kan importeres i artikler, hvis de indgår i sådanne. Globale regler for disse stoffer vil derfor bidrage til et øget beskyttelsesniveau i EU. For nogle af stofferne er anvendelsen allerede stort set ophørt, og dermed bliver effekten mindre, men med optagelsen under konventionen sikres det, at stofferne ikke genindføres. Beskyttelsesniveauet i resten af verden vil ligeledes øges.

Danmark har ved ratificeringen af konventionen afgivet territorialerklæring om, at konventionen ikke finder anvendelse på Grønland. Færøerne ratificerede konventionen i 2012.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget, og der er ikke indkommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der i EU-kredsen vil være fuld opbakning til forslaget om skærpelse af den globale anvendelse af stoffet PFOS og optagelse af PFOA på konventionens bilag A (forbud). Det forventes, at nogle medlemslande kan stille sig kritiske over for den tidsbegrænsede undtagelse for enkelte anvendelser af PFOA. Det forventes endvidere, at der i EU-kredsen vil være opbakning til forslaget om optagelse af methoxychlor på bilag A under konventionen. Det forventes, at flere lande, blandt andet Rusland, Kina og Indien, vil være stærkt kritiske over for optagelsen af dicofol og PFOA under konventionen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

De omhandlede stoffer er allerede reguleret i EU, og optagelse på konventionen vil betyde et øget beskyttelsesniveau i både Danmark, EU og resten af verden. Regeringen støtter derfor optagelsen af dicofol, PFOA, salte heraf og PFOA-beslægtede forbindelser på bilag A og samtidig, at en række undtagelser for PFOS slettes eller skærpes, så anvendelsen af PFOS begrænses yderligere globalt. Desuden kan Regeringen støtte, at det foreslås, at methoxychlor optages på bilag A til konventionen.

Da der er tale om områder med EU kompetence, kan regeringen også støtte, at Kommissionen får et forhandlingsmandat til at forhandle på EU's vegne på partsmødet i april/maj 2019. Af mandatet fremgår det, at ændringer i EU positionen kan ske efter koordination på partsmødet, således at de tilstedeværende medlemsstater får indflydelse på eventuelle tilretninger af den fastlagte position.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, som på Den Europæiske Unions vegne skal indtages på konferencen mellem parterne om ændringerne af bilag III til Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel
KOM(2019) 54

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til Rådets Afgørelse om den holdning, som EU skal indtage på det kommende partsmøde 29. april – 10. maj 2019 til et forslag om ændring af bilag III til Rotterdamkonventionen om forudgående informeret samtykke ved eksport og import af farlige kemikalier og pesticider. Forslaget indebærer, at EU arbejder for, at 7 kemikalier og pesticider optages på Rotterdamkonventionens bilag III. Optagelse vil indebære, at eksport kun må finde sted efter forudgående udtrykkeligt samtykke fra modtagerlandet, hvilket svarer til de regler, som allerede gælder for europæiske eksportører. Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i EU, da forslaget primært drejer sig om eksport. Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet positivt i en række udviklingslande, da disse landes miljøadministrationer vil blive gjort opmærksomme på import af disse farlige stoffer. Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet.

Baggrund

Kommissionen har den 6. februar 2019 fremsat KOM(2019)54 forslag til Rådets afgørelse om den holdning, som på Den Europæiske Unions vegne skal indtages på konferencen mellem parterne om ændringerne af bilag III til Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel. Forslaget er oversendt til Rådet den 6. februar 2019 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med henvisning til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1, og artikel 207, stk. 3 og 4, første afsnit, sammenholdt med artikel 218, stk. 9. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fastlægge den holdning, som på EU's vegne skal fremføres på det kommende partsmøde 29. april – 10. maj 2019 til et forslag om ændring af bilag III til Rotterdamkonventionen. Rotterdamkonventionen fastsætter krav om informeret samtykke fra modtagerlandets myndigheder inden eksport af de særligt farlige kemikalier og pesticider, som er optaget på konventionens bilag. Formålet med at optage stoffer på Rotterdamkonventionens bilag III er således at hjælpe (især udviklingslande) mod uønsket import af farlige kemikalier. Derfor pålægges de eksporterende lande at sikre, at modtagerlandet konkret har taget stilling til, at de vil modtage stoffet, før eksport finder sted.

Et stof kan optages på bilaget, når parter fra 2 FN-regioner har anmeldt forbud eller streng regulering af stoffet, enten til industriel anvendelse eller som pesticid. Optagelsen sker på baggrund af indstilling fra den videnskabelige komite, der er nedsat under Rotterdamkonventionen, hvorefter der tages endelig beslutning om optagelse på et partsmøde.

Til det 9. partsmøde i april/maj 2019 skal der tages beslutning om optag af 7 kemikalier:

- Acetochlor
- Carbosulfan
- Krysotil asbest
- Fenthion (ultra lav volume (ULV)-blandinger med mindst 640 g aktivt stof/L)
- Hexabromcyclododecan

- Flydende blandinger (emulgerbare koncentrat og opløselige koncentrat) indeholdende mindst 276 g/L paraquat diklorid svarende til mindst 200 g/L paraquat-ion
- Phorat.

De 7 kemikalier er allerede forbudt eller strengt reguleret i EU, idet stofferne er optaget på bilag I, part 2, til forordning 689/2012 (PIC-forordningen), som angiver de stoffer, som efter EU's opfattelse opfylder kravene til optagelse under Rotterdamkonventionen, og for hvilke der kræves samtykke inden eksport, selv om de endnu ikke er optaget på konventionens bilag. Kommissionen foreslår derfor, at EU tilslutter sig optagelsen af alle 7 kemikalier og pesticider på konventionens bilag III.

Forslaget indeholder ikke, som det ellers er sædvane, en bestemmelse om, at eventuelle mindre ændringer til forslaget kun kan vedtages på mødet uden indhentning af yderligere mandat fra Rådet, hvis det er sket efter konsultation med medlemsstaternes repræsentanter på partsmødet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Danmark har ikke særlige regler for eksport af de angivne stoffer.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da området i forvejen er reguleret på EU-niveau.

Forslaget har ingen statsfinansielle eller økonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført.

De 7 kemikalier er allerede forbudt i EU, og optagelsen medfører ikke yderligere forpligtelser for erhvervslivet. Der er således ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført.

Forslaget har ingen betydning for beskyttelsesniveauet i EU, da det primært retter sig mod eksport, og idet der i forvejen er tilstrækkelig kontrol med de importerede kemikalier. Beskyttelsesniveauet i en række udviklingslande vil derimod blive øget, da disse landes miljøadministrationer vil blive gjort opmærksom på import af disse farlige stoffer.

Danmark har ved ratifikationen af Rotterdamkonventionen afgivet territorialerklæring, om at konventionen ikke finder anvendelse på Færøerne og i Grønland. Optagelsen af stofferne på konventionens bilag III får derfor ingen betydning for Grønland og Færøerne.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget, og der er ikke indkommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der i EU kredsen vil være fuld opbakning til forslaget om optag af de 7 kemikalier på Rotterdamkonventionens bilag III.

Der er ikke fuldt kendskab til holdningen hos ikke-EU parter, der har tiltrådt konventionen. Tre af stofferne, krysotil asbest, fenthion og paraquat diklorid, var også til behandling på de 2 foregående partsmøder (i 2015 og 2017), uden at der kunne opnås den fornødne enighed blandt parterne om optag, men det er uvist, om de

parter, der på daværende tidspunkt blokerede for optagelserne, har ændret holdning for et eller flere af stofferne.

Der forventes ikke modstand mod optag af de 4 nye stoffer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

De omhandlede stoffer er allerede forbudt eller underkastet strenge restriktioner i EU og er optaget på det bilag til forordning 649/2012, som indebærer, at stofferne skal håndteres ligesom andre stoffer på Rotterdamkonventionens bilag. Danmark har således allerede tidligere tilsluttet sig, at stofferne optages. Regeringen støtter derfor forslaget.

Regeringen vil arbejde for, at det præciseres, at eventuelle mindre ændringer til forslaget kun kan vedtages på partsmødet, hvis det er sket efter koordination på partsmødet, således at de tilstedeværende medlemslande får indflydelse på eventuelle tilretninger af den fastlagte position.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på vegne af Den Europæiske Union på det 14. møde i partskonferencen under Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf, for så vidt angår visse ændringer af bilag II, VIII og IX til konventionen

KOM(2019)11

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til en rådsafgørelse om den holdning, der skal indtages på vegne af Den Europæiske Union på det 14. møde i partskonferencen den 2.-7. maj 2019 under Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf, for så vidt angår visse ændringer af bilag til konventionen foreslået af Norge. Vedtages ændringerne til Baselkonventionen, vil det betyde en øget kontrol med transport af visse typer plastikaffald mellem medlemmerne af Baselkonventionen, og det vil samtidig betyde forbud mod eksport af visse typer plastikaffald ud af EU til ikke-OECD lande. Forslaget kan også betyde øget kontrol med transport af visse typer plastikaffald inden for EU med mindre der laves en særlig aftale for EU, hvilket EU søger at indgå. En øget kontrol med handelen med plastikaffald på verdensplan kan støtte mere effektiv indsamling af plastikaffald og samtidig sikre en bedre miljømæssig forsvarlig håndtering af plastikaffald. Kommissionen foreslår i det fremlagte forslag til rådsafgørelse, at Unionen på 14. møde i partskonferencen under Baselkonventionen støtter ændringerne til Baselkonventionens bilag med forbehold for, at Unionen meddeler Basel-sekretariatet efter vedtagelse af forslaget, at i det tilfælde, hvor forslaget ændrer praksis om overførsel af plastikaffald inden for EU, vil Unionens lovgivning finde anvendelse.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2019) 11 af den 23. januar 2019 fremsendt forslag til Den Europæiske Unions holdning på det 14. møde i partskonferencen under Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf, for så vidt angår visse ændringer af bilag II, VIII og IX til Baselkonventionen. Forslaget er oversendt til Rådet den 24. januar 2019 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1 og TEUF artikel 218, stk. 9. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Tidsplanen for forslaget om rådsafgørelsen foreligger endnu ikke.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse blev vedtaget den 22. marts 1989 og trådte i kraft i 1992. Den Europæiske Union og dens medlemsstater er parter til Baselkonventionen, som i alt tæller 186 parter. Grundstenen i konventionen er et kontrolsystem for eksport, import og transit af visse typer affald. Ved eksport af affald, som er omfattet af konventionen, skal eksportøren fremsende en skriftlig forhåndsansøgning til den kompetente myndighed i eksportlandet. Den kompetente myndighed sender herefter anmeldelsen til de kompetente myndigheder i import- og transitlandene. Eksport af affald kan kun finde sted, hvis og når alle berørte stater har afgivet skriftligt samtykke.

Baselkonventionens øverste beslutningsorgan er partskonferencen, som holder møder hvert andet år, og som har beføjelse til at foretage ændringer af konventionens bilag. Det 14. møde i partskonferencen (CoP14) finder sted i perioden fra den 2.-7. maj 2019 i Genève.

I den europæiske plaststrategi, som blev vedtaget den 16. januar 2018, fremgår, at det kræver en international indsats at tackle de vigtigste kilder til plastaffald i oceanerne. Specifikt nævnes støtte til aktiviteter under Baselkonventionen, som kan sikre, at plast, som sendes til tredjelande med henblik på genanvendelse, håndteres og forarbejdes på betingelser svarende til de betingelser, som gælder i Unionen.

Kommissionen forslår, at EU støtter ændringerne af bilagene til konventionen med henblik på at tilføje poster for plastikaffald i bilag II (ikkefarligt affald med særlig bevågenhed) og bilag VIII (farligt affald), samt ændre i bilag IX (ikkefarligt affald). Kommissionen henviser til, at forslaget vil bidrage til at forbedre kontrollen af eksport af plastaffald, forhindre eksport af plastaffald til lande, hvor der ikke findes en passende infrastruktur til effektiv indsamling og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald, støtte miljømæssig forsvarlig håndtering af plastaffald, mindske risiciene for, at plastaffald ender i miljøet, og forebygge det globale miljøproblem med affald i havene.

Støtten til forslaget er dog med forbehold for, at Unionen meddeler Basel-sekretariatet efter vedtagelse af forslaget, at i det tilfælde, hvor forslaget ændrer praksis om overførsel af plastikaffald inden for EU, vil Unionens lovgivning finde anvendelse. Unionen bør altså gøre brug af Baselkonventionens artikel 11, der giver parterne under Baselkonventionen ret til at indgå regionale aftaler under forudsætning af, at håndteringen af affaldet, under bestemmelserne i en sådan regional aftale, beror på et system for miljømæssig forsvarlig håndtering, der er forenelig med Baselkonventionen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da forslaget vedrører ændringer til Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf, vurderes forslaget at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Baselkonventionen er gennemført i EU ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1013/2006 af 14. juni 2006 om overførsel af affald, som er direkte gældende i Danmark. Procedurerne for kontrol med overførsel af visse typer af affald er fastsat via OECD-beslutning C(2001)107, som er implementeret ved forordningen om overførsel af affald. Grønland og Færøerne er gennem Danmarks medlemskab af Baselkonventionen og OECD-beslutningen omfattet af disse bestemmelser.

Konsekvenser

Da det norske forslag ikke foreligger i endelig form, er det på nuværende tidspunkt vanskeligt at beskrive forslagens præcise konsekvenser. I forslagens nuværende form vil der være en øget kontrol (anmeldepligt) med transport af visse typer plastikaffald mellem medlemmerne af Baselkonventionen. Samtidigt vil forslaget kunne begrænse eksporten af plastikaffald ud af EU, da flere typer plastikaffald vil blive omfattet af ek-

sportforbuddet under OECD-beslutningen, som EU har tilsluttet sig. Opnår EU ikke en regional aftale, vil forslaget desuden komme til at betyde øget kontrol med transport af visse typer plastikaffald inden for EU. Det er Kommissionens og Miljøstyrelsens opfattelse, at Unionens regler opfylder betingelserne for en regional aftale.

Lougivningsmæssige konsekvenser

Den påtænkte retsakt vil blive bindende for parterne i henhold til artikel 18, stk. 2, litra c), i konventionen, der fastsætter, at "*seks måneder efter, at depositaren har udsendt underretningen, træder bilaget i kraft for alle de parter i konventionen eller i den pågældende protokol, som ikke har fremsendt en meddelelse i overensstemmelse med bestemmelserne i litra b*". Ændringerne i bilagene til Baselkonventionen vil træde i kraft i EU, efter at de er gennemført gennem ændringer af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1013/2006 af 14. juni 2006 om overførsel af affald.

Da Grønland og Færøerne er parter til Baselkonventionen, kan de forslåede ændringer få betydning for Grønland og Færøerne.

Økonomiske konsekvenser

Det vurderes generelt, at de økonomiske konsekvenser af forslaget, som det foreligger på nuværende tidspunkt, er meget begrænsede. Den primære årsag er, at den plast, som eksporteres fra Danmark, og som i dag er anmeldepligtig, ikke sendes ud af EU. Dermed vil plasten ikke blive omfattet af det foreslåede eksportforbud. Det vurderes derfor, at et eksportforbud reelt ikke vil have økonomiske og administrative konsekvenser for danske virksomheder, selv om reglerne om eksportforbud strammes. Eksporten af ikke-anmeldepligtigt affald fra Danmark til andre EU-/EØS-lande er forholdsvis begrænset. Selv hvis alt plastik under kategorien B3010³ bliver anmeldepligtigt, er det derfor vurderingen, at dette kun vil have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for danske virksomheder. Også eksporten af ikke-anmeldepligtigt plastikaffald direkte fra Danmark til ikke-OECD-lande har et meget lille omfang. Et forbud mod eksport af disse fraktioner vurderes derfor kun at have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for danske virksomheder.

Den nuværende formulering af det norske forslag undtager alene plastik under kategorien B3010 fra anmeldepligt og eksportforbud. Derfor kan andre fraktioner, hvori der indgår plast, herunder ikke-anmeldepligtige kabler og vinylchlorid-polymerer, blive omfattet af anmeldepligt og eksportforbud også selvom dette måske ikke er tilsigtet. De økonomiske og administrative konsekvenser af, at forslaget måtte inkludere andre affaldstyper indeholdende plast, vurderes dog også som begrænsede, da der også her er tale om forholdsvis begrænsede mængder.

Samlet set estimeres de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget for danske virksomheder, som det foreligger på nuværende tidspunkt, i et 'worst case'-scenarie til mellem 400.000 til 700.000 kr. per år.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, EU og globalt, idet den påtænkte bilagsændring vil bidrage til at forbedre kontrollen af eksport af plastaffald og støtte miljømæssig forsvarlig håndtering af plastaffald. Forslaget indebærer et krav om genanvendelighed, hvilket ikke i dag er

³ B3010 omfatter plastikaffald bestående af en række forskellige plasttyper, og kan for eksempel omfatte skrot af plexiglas, skrot af akrylglas, polyamidaffald, genanvendte granulater, neddelt plast, agglomeret plast. Genanvendelige blandinger af plastaffald af PP og PE. Indsamlede PP kofangere, rengjorte batterikabinetter (PP). PU-affald (ikke opskummet med CFC, HCFC, HFC eller fluorcarbon), såsom PU skosåler, PU vandslanger, instrumentbrætter og støbte forbindelser af PU. Polymethylmetacrylat (PMMA - plexiglas) anvendes til lampeskærme, ruder til auto-mobiler, modeller. Affald af kontaktlinser, sanitet, tandproteser (pink plast). Polycarbonat (PC) lampeskærme, flyvinduer, beskyttelseshjelme og visirer. Homogent CD og DVD affald, isoleringsfilm. Homogene plastemballager af polycarbonat. Ren landbrugsplast uden halm eller jord. Plast fra oparbejdning af elektriske og elektroniske apparater, der beviseligt kun stammer fra telefonkabinetter (ikke mobiltelefoner), støvsugerkabinetter, kabinetter til køkkenmaskiner (for eksempel kaffemaskiner) eller store hus-holdningsapparater (for eksempel vaskemaskiner, køleskabe).

en del af Baselkonventionen. Et krav om genanvendelighed vil bidrage til at sikre, at der i højere grad handles med plastaffald af en sådan kvalitet, at plasten faktisk er mulig at genanvende og dermed har en økonomisk værdi dette vil medvirke til at reducere risikoen for at plastaffald bliver håndteret forkert eller dumpet i ikke-OECD-lande. Ændringerne af bilagene vil dermed reducere risici for, at plastaffald vil blive eksporteret til lande, hvor der ikke findes passende infrastruktur til effektiv indsamling og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Dansk Affaldsforening oplyser, at de bakker op om, at der udfærdiges en særlig aftale for EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et kvalificeret flertal af medlemsstater støtter forslaget, men at der er enighed mellem medlemsstaterne om, at der vil være et behov for en regional aftale i henhold til Baselkonventionens artikel 11, der sikrer, at overførsler af plastikaffald inden for EU forbliver uændret.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Forslaget er i tråd med EU's europæiske plaststrategi og den danske regerings nationale plastikhandlingsplan fra december 2018, der lancerer 27 initiativer til blandt andet at sikre en cirkulær og miljømæssig forsvarlig håndtering af plastik. Derfor støtter regeringen Kommissionens forslag til Rådsafgørelse, idet man lægger vægt på, at der etableres en regional aftale, hvis Norge fastholder det nuværende forslag. Regeringen vil i de løbende forhandlinger mellem EU og Norge arbejde for at mindske forslagets økonomiske og administrative konsekvenser og finde løsninger, der støtter intentionerne bag Norges forslag, og lægger vægt på, at forslaget justeres, så den nuværende situation for overførsler af plastikaffald inden for EU og EØS forbliver uændret.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.